

22938 22947

Length

186

187-188

189

190

191

192

193

194

195

834

S 2003

Ա. Հրատարակութիւն ՆՈՐ ՈՒՆ ՏԻ Մասեճադարանի
— ՕՆՆԻԿ ԲԱՐԱՂԱՄԵԱՆ —

Գրեց ՆՈՒՐ ՀԱՆ
(Քշոյ Խ. Տէրտա)

Քաաներորդ Դարու Ազգ. Դիբեր

— Ա —

ՊԵՏՐՈՍ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

Տպագր. Տ. ՏՕՂԱՍԻՍԻԱՆ

Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Մօլա Թաւեր

1911

13405 92

Քսաներորդ Դարու Ազգ. Դիբեր

— Ա —

ՊԵՏՐՈՍ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

Կարապետան՝ ծովուն վրայ...

Ո՞վ է սա մարդը որ Շալովայէն եկած շողենաւէն
ելլող ճամբորդներուն վրայ կ'վազէ...

Ի՞նչ կը փնտռէ ճամբորդներուն ձեռքի պարկե-
րուն, հէյալներուն, սէլէներուն մէջ...

Ո՞ւր կը քաշէ սա աղաքը, հօրերնուն ձեռքէն ...
գրէթէ յափշտակելով:

Ո՛չ մաքսատան ջննիչ, ո՛չ տրոյ հաւաքիչ, ոչ ալ
Րէժիի դէտ մըն է, հապա... Պետրոս Կարապետեանն
է, «Իր տեսակին մէջ եզակիան Հայրենէ—Թուրքերէն
մեծ Բառարանին» հեղինակը:

Կարապետեան էֆ. շաշթուան ան օրերը որ Շալու-
վայէ, Նիկոմիդիայի կողմէն շողենաւ կուգայ, ...
դիրք կը բռնէ Ղալաթիոյ քարափը եւ քուրդ լաճերուն
հետ առաջինը կ'ըլլայ շողենաւ ցատկող: Երբ ճամբորդ
մը կը տեսնայ, որուն քով աղայ մը կը գտնուի, ան-
միջապէս կը փութայ քովը եւ կը սկսի քաղել իր սաղմոսը.

— Վա՛յ, մաշալլա՛ էֆէնտիմ, հօշ կելտինիդ, բա-
րո՞վ եկաք, ս՞ր կողմէն այսպէս...

— Չէնկիլէրէն...

— Սքանչելի, սքանչելի էֆէնտիմ, պուսօ՛, Չէն-

ներուն մէջը հաւկիթ է կարծեմ: Դուք ալ մեր վարժարանին հաւկիթը հայթայթելով կը հաշուակցինք: Միթէ Մուսլիմ Նաճին ալ չէ՞ բռած. «Քիմսինին ազնիւ, քիմսինին եռամուրթաւ»:

— Տարին քանի՞ հատ հաւկիթ տալու եմ էֆէնտի...:

— Էֆէնտիմ կը յարմարինք. կանխավճար ըլլալով եթէ կ'ուզէք սա սէրէթը տուէք: Եանիյա կիւճէնմէյին, ուսուցումը տրը կանխիկ է վարժարանին պայմանը:

Կարապետեան մըւս թեւս ալ զարկած սէրէթ մը եւ մանչուկ մը, քարափ ելլալու կը պատրաստուէր երբ կը նշմարէ որ բարձրահասակ գիւղացի մը՝ ուսին վրայ առած է թայնի խոշոր աման մը: Առջեւէն կ'երթայ մազերը երկու կողմէն հիւսած շալվարով կին մը, որ հաւանաբար կողակիցը պիտի ըլլայ, ձեռքը բռնած ձմեռուկի պէս կարմրուկ աղջնակի մը: Կարապետեան ձամբանին կը կորէ:

— Բարեւ հայրենակիցներ, բարեւ:

— Աստուծոյ օրհնութիւնը վրադ դայ, օղու:

— Ո՞ւր կը տանիք կոր սա չօճօխը:

Տղուն հայրը կարծելով որ ճուղուպրիադ մըն է դէմինը, անմիջապէս դէմը կը ցցուի, վառեակները պաշտպանող աքաղաղի մը պէս:

— Քեզ ինչո՞ւն պէտք...:

— Ո՛չ էֆէնտիմ, այսինքն թէ դպրոց պիտի դնէք:

— Հէլպէթ պիտի դնենք, աղուն աղուն պիտի գրէ, կարգաւ, մարդ պիտի ըլլայ:

— Սքանչելի դպրոց մը կայ...:

— Դուն թէլլա՞մ ես...:

— Ոչ էֆէնտիմ, մենք ալ Աստուծոյ տուածէն մեծ դպրոց մը ունինք, չորս հինգ հազար աղայ կայ, մեր դպրոցէն ելլողները մէպուս եղած են, նազըր եղած են, դատաւոր եղած են, թիւճճար եղած են...:

— Ինչո՞ւն կ'ըսուի անունը...:

— Կարապետեան, Կարապետեան...:

— Մեր ֆապրիքաթօրին խըսըմ է, իրէք պէօճէյի կը բռնէ:

— Ոչ էֆէնտիմ, սա ուրիշ Կարապետեան է, ասիկա Իսթամպուլին մէջ մէկ հատիկ է...:

— Իւզարե՛ր, ինչո՞ւն կ'ըսես, սա դպրատունը տա՞նք մանչը:

— Է՛հ, դուն գիտես, քանի քի մէպուս. նազըր կ'ըլլայ կոր, հէլպէթ մեր մանչին ալ խըսմէթ մը կ'ըլլայ:

— Ամա, ինծի նայէ, էֆէնտի, մենք փարա չունինք, աղէկ բէքմէզ, թային ունինք, աղէկ խուրեռլիս եազի ունինք, շարոյ ունինք...:

— Աղէկ, աղէկ էֆէնտիմ, կը համաձայնինք, նշաւնաւոր թուրք գրագէտ Պէշիր Ֆուաթն ալ չէ՞ բռած մէթէ. «Քիմսինին ազնիւ, քիմսինին բէքմէզի, քուրուզ եազըսը, շարոյ»:

ՊԵՏՐԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ ՄԵԾ ՇԱԿԱՅԻՆ ՄԷ...

Կարապետեան իմացած է որ ոսկերչի թորոս էֆէնտին երկու աղիկ զաւակ ունի: Յորեկ մը Մեծ Շուկայ կ'ըլլայ, եւ հարցնելով վնասելով կը գտնայ թորոս էֆէնտին սենեակը: Դիւիւր օրօրեւէն ներս կը մտնայ, տասը տարիէ ի վեր սիրական ամուսնային քովէն հեռու ապրած եէկէնի մը կարօտագին ժպիտը երեսին վրայ...:

Հինգ տասը վայրկեան սարէն ձորէն տեսնուելէ ետքը, խօսքը կուգայ հոն, ուր բերելու համար գացած էր Կարապետեան...:

— Այո, այո՛ էֆէնտիմ, շատ վաւիտեակ, շատ կարեւոր հարց մըն է այսօրուան օրս իգական սեռին դաստիարակութիւնը . . . , կ'ըսէ կարապետեան աղաւաղելով, գլուխը օրօրելով, թորոս էֆէնտիմին հետ համամիտ գտնուելու համար:

— Էֆէնտիմ չկա՛յ, չկա՛յ, դպրոց չկայ, ես ալ օտար դպրոց դրկել չեմ ուզեր վէսէլա՛մ:

— Այո՛ էֆէնտիմ, չկա՛յ, չկա՛յ, օտար դպրոց ալ դրկել չըլլար, ազգային ինքնութիւննին կը կորսնցնեն, Մայրենի Եկեղեցիէն կ'ուծանան, կը խամբին մեր դաւակնները . . . : Բայց էֆէնտիմ մեր նուաստին դպրոցը, հաւատացէ՛ք, մէկ տարուան մէջ անօրինակ յաջողութիւն գտաւ, քիւմէ քիւմէ մէքթէպիմըդէ կէլիյօրլար, օտար դպրոցլարը եխդ իւսթիւնէ պրբազըպ պիղէ դօչըյօրլար: Սուդ միջոցի մը մէջ անօրինակ յաջողութիւն գտանք:

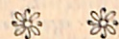
— Ձեր դպրոցին համար ալ կ'ըսեն կոր որ դաշնակցական է . ազատ սէր կայ, Ազթամար, Ռըքանոց, ընկերվարականութիւն . . . :

— Հա՛շա, սուտ է էֆէնտիմ, սուտ է բայարձակ զբաղաւորութիւն: Դաշնակցութեան էսէրի պիլէ-հօգ: Մենք կուսակցութիւն մուսակցութիւն չենք ճանչնար: Մեր դպրոցին մէջ մէկ կուսակցութիւն կը թաղաւորէ՝ կաթապետեան կուսակցութիւն, որ հոմանիշ է աշալուրջ կրթութեան, ուսման և դաստիարակութեան: Ընկերվարականութեան պէս աղէտայի վարդապետութիւն մը իսպառ գոյութիւն չէ ունեցած եւ չի կրնար ունենալ. մենք մեր ձեռքովը զաւակնիս գերեզման պիտի դրնենք: Ազատ սէր բոլորած, հաշա հուզութունուզման, պոռնիկութիւնը մեր դուռնէն ներս կրնա՛յ մտնալ միթէ. ընդհակառակն, աղոց բարոյականը աղնուացնելու և զօրացնելու համար ամէն օր երկու ժամ յատկացուցած ենք կրօնքի և վարք Սրբոյշուսման:

— Ի՛նչ է ան, դաշնակցական եղիչէ Թօփճեանին համար հոգեհանգիստ բերէք . . . :

— Սուտ է էֆէնտիմ, թէքմիլ եալան, ո՞վ բոտո որ եղիչէ Թօփճեանը դաշնակցական է: Կրնայ այս անունով դաշնակցական մը գտնուել, բայց մեր սգանանդէս բրած Թօփճեանը իմ մեծ մօրս ելլային էր, որ Թօփճեանէի մէջ կ'աշխատէր, անոր համար մականունը Թօփճեան մնացեր է: Հաթտա կաթուրղը Թօրլարին բէսիմլէրի տա հալէա տուբույօր էլօտէ:

Կարապետեան կը յաջողի իրաւախօսութեան գալ և իր յուշատետրին մէջ արձանագրելով թորոս էֆէնտիմ աղջկան անունը, Մահմուտ Փաշայի դառիվայրէն կ'իջնէ, յանկարծ դէմը կ'ելլայ Պ. Ռուբէն Զարդարեանը:

ՊԵՏՐՈՍ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆԻ ՄԱՆԻՍՏ ՓԱՇԱՅԻ ԳԱՌԻՎԵՐԻՆ ՎՐԱՅ

— Վա՛յ Պարոն Զարդարեան, տա ի՛նչ սքանչելի հանդիպում. ճիտտէն էլինիղի էօրէճէյիտիմ էյէր սօգազտա օլմաստայլուրդ, հրաշալի կը գրէք կոր էֆէնտիմ հրաշալի, կուռ, տրամաբանական, պատգամ, պիրատէր: Պաալօ՛, պաալօ՛ շիտակը: Էֆէնտիմ կարեւորութիւն տալ կ'արժէ՞ միթէ ձեր հակառակորդներուն, պիլէր շէրիաթճի, ամա նա՞սըլ տա պուլտունը շուշերիաքնը տիտղոսը: Շու թէքէեանա՞նէ օլույօր, ծնար տա Սահմանադրական Ռամկալա՞ր թէքմիլ իթմըշլէր, վա՛յ չօլօգ չօճօգ վայ: Դաշնակցութեան պէս հօր կուսակցութիւն մը քանի որ կայ, ասանկ փորձերը տշայութիւն չէ՞ մըթէ: Ո՞վ էր Ազատութիւնը բերողը. Դաշնակցութիւնը չէ՞ր միթէ, Բարիղի Բօնիկէն չէ՞ր,

ուրանա՞նք: Ազատամարտը Աստուածաշունչի պէս կը
կարգադրենք կոր մեր տղոցը. պարտաւորիչ է, էֆէն-
տիմ պարտաւորիչ. ո՛վ որ առտուն հետը Ազատամարտ
մը ձեռքը դպրոց չի գար՝ կ'արտաքսուի. վէսէլամ:

— Յը:

— Յը, ցը:

Կարապետեան հազիւ քսան քայլ առած է, յան-
կարծ թէքէեանին ակնոցին դէմ կը գտնայ ինքզինքը,
վայրաշարժի երկու լուսամբարներու պէս խոփու...:

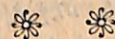
— Վա՛յ թէքէեան էֆէնտի, աննընտան էօփէճէյիմ,
ալաճայլմ օլսուն: Էֆէնտիմ, Դաշնակցութիւնը հոգե-
ւարք է, պունուն աքսիսինի քիմ քի խտտա խտրսէ
աննընք գարըչլարմ: Կեցցէ՛, պուտլօ՛, կուսակցու-
թիւն տէտիյին տէ Սահմանադրական Ռամկավար արբ:
Ամբողջ ազգը վաղը միւս օր Սահմանադրական Ռամ-
կավար պիտի ըլլայ, անկեղծօրէն աս ա՛ն է: Էֆէն-
տիմ, Ազգին ներկայ պահանջները գոհացնող միակ
կուսակցութիւնն է: Մեր դպրոցին մէջ ամէն աշակերտ
Ռամկավար է, Ազատամարտին անունը անգամ չի լըս-
ուիր, նէ իզի վար նէ թօղը, այնպէս որ երբեմն կը
հարցնեմ մեր պարոններուն թէ «Ատ լրագիրը կ'ըրա-
տարակուլ՞ կոր թէ ոչ:»

Կարապետեան թէքէեանէն հրաժեշտ առնելէ ետք,
հազիւ ակնոցը շտկելու ժամանակ ունեցած էր, երբ
Ռուբէն Դարբինեանին քովը կը գտնայ ինքզինքը:

— Վա՛յ, մեր պատուական փրկիտփան Պարոն
Դաբբինեան, ջախջախիչ, էֆէնտիմ ջախջախիչ կը գրէք
կոր, ո՛չ լեզու, ո՛չ գրիչ կը գիմանայ, ամենքն ա
պէտք է խոնարհին, գլուխ ծռեն: Ի՛նչ խորիմաստ ու-
սումնասիրութիւններ, ի՛նչ հոգեբանական վերլուծում-
ներ, ի՛նչ փառաւոր դաս էր Հնչակեաններուն: Վեր-
ջապէս էֆէնտիմ, համալսարանական ըլլալուն չնորհն

ալ ուրիշ է: Մենք ալ մեր ովսանն ալ կ'աշխատինք
կոր որ վաղուան սերունդը գիտակից ըլլայ, վէ
օլաճագ, զաթէն օլմըլ արբ: Բաֆֆիի Լսարանը կը
ղրկենք կոր մեր տղաքը, ուսուցիչներն ալ ամէն գի-
շեր ատենախօսութիւն ունին. առջի օր մեծ սգահան-
դէս մը լընք անմահ թօփճեանի յիշատակին: Կէճէ
կիւնտիւզ աղլայլը պըզլայլը տուրույօրմ, այդպիսի
պատուական Հայու մը կեանքին կարելի՞ էր դաւել
միթէ: Ի՛նչ է ան ժամանակը, մէյմէկ չամուրի կտոր
պատկեր ըսելով ընթերցողներուն կը հրամցնէ կոր, ի՛նչ
անկում լրագրական բարուց: Վերջապէս, էֆէնտիմ,
Ազատամարտը անզուգական է զգալապէս բարձրացուց
Հայ մտաւորականութիւնը, անունս երախտապարտ
ենք: Էֆէնտիմ, պարկեշտ, օրինաւոր լրագրութիւն չը
մնաց, բռնապետութեան ամբողջ շրջանին լրագրի ախը
կը քաշէինք: Է՛հ, փառք Տեառն, Ազատամարտը կուշտ ու
կուռ կը յաղեցնէ կոր հիմա: Այն ի՛նչ փառաւոր դա-
սեր կուտայ կոր շէրիաթճի Մամուլին. ի՛նչ հրահան-
գիչ, օգտակար տեղեկութիւններ ատենախօսութիւն-
ներու եւ գիտակից շարժումներու վրայ, ի՛նչ արդար
քննադատութիւններ ազգային պաշտօնի վրայ գլու-
նուող ապիկա՛րներուն, յետադիմականներուն: Պաա՛-
վօ: Էֆէնտիմ, ընկերվարութենէն աւելի այս Ազգին
անհրաժեշտ եւ պիտանի վարդապետութիւն մը կա՞յ
միթէ: Ե՛տ կ'երթանք կոր թէ առաջ: Ազգին փրկու-
թիւնը հոն է: Այսօր թէեւ չեն հասկնար ձեր քարո-
զութեան օգուտը, բայց վաղը մեղայի պիտի գան, վըս-
տահ եղէք:

— Յը:

Կարապետեան Մօլա Թաշիի գառիվերին վրայ

Կարապետեան ճաթան կը շարունակէր երկու կողմը բարե ցանկով, թէեւ ոչ ոք... ծանօթ կ'ըլլայ իրեն: Հրեայ լիմոնձի մը աղմուկը կը շահագրգռէ զինքը, կը մօտենայ կողովին. «Իւշիւ օ՛ն բարանա՛»:

— Նէ մօտեար ուճուղ, կը մենախօսէ ինքնիքն Կարապետեան ու ձեռք առնելով... սպունդի մէյմէկ կտոր՝

— Սինեօր, տէօրաի օն բարայա վերալին մի, հէփսինի ալայմ:

Վայրկեան մը ետքը Կարապետեանի թեւէն կախուած էր պարկ մը:

Դէպի Մօլա Թաշիի գառիվերը կ'ուղղուէր, Բիւզանդիոնի խմբադրատունը հանդիպելու, երբ Քասիմ Թօփալեան վաճառատունէն կ'ելլայ, Մոն—Պլանի պէս սպէտակալառ ճակատը պարզած:

Կարապետեան եւ Քասիմ

— Վայ, Քասիմ էֆէնտի, մաշալլահ, մաշալլահ...:

— Թօրպա էլինտէ նէրէյէ պէօյէ, թուրշուլուք բաթլիճահ մը...:

— Հայր էֆէնտիմ, էլմա, էլմա, չօճուզլար իչին, օլտուզճա պապայբլ...: Ամա էֆէնտիմ չաքայբ պրաք շիմաի սիդէ կէլիօբբլամ. քանի շաբաթ է պլաի գամ, անկեղծօրէն շնորհաւորելու համար թերթին ուղղութիւնը: Կեցցէ Քասիմ էֆէնտի, տիպար լրագրութիւն կ'ընէք կոր: Մանգումէին մէջ էիք, կ'ըսէի, նորէն կ'ըսեմ, մէկ հատիկ հրապարակագիր էք, Աղասաւաւրսըն իւսթիւնէ պիլէ պագտըլբ հօք, համալսարանական են

էդեր, վրահ գրէ. լախտի պէս կ'իջնաք կոր, պաւլօ՛, շուշ առնել չէք տար կոր: Անոգ եղէք, ուզածնուն պէս թող անոնք բարբանշին, Ազգը ձեզի հետ է, իշտէ կէօզ կէօրէ կէօրէլօբբլ, ամէնուն ձեռքը ժամանակ, Սկիւտար տէաիլին յանուն ժամանակի կ'ուխտէ: Կեցցէ, կեցցէ: Հապա այն սքանչելի պատկերները: Էֆէնտիմ նախանձէն ինքզինքնին կ'ուտեն կոր: Չեռքերէն կուգայ նէ իրենք ալ թող Ատուծոյ օրը պատկեր մը դնեն էֆէնտիմ, ամա զոնողութիւն կ'ուղէ, քիլիշէյի ծախք կ'ուղէ: Անկէ ետք ալ էֆէնտիմ օրը օրն պատկերը գտնայն է մարիֆիթը: Սքանչելի, սքանչելի, նէրէյէ տա պուլուլօբբլբլ. ատէթա Մաթեն: Չաթէն պէն տայմա տէրիտիմ. «Ժամանակ պիլբլ Մաթենիմլը տիր»: Եւ ի՛նչ խղճամտ տպագրութիւն, ի՛նչ մաքուր պատկեր. էֆէնտիմ, պէնտէնիլ իլլսքրասիօն ալբբլմ, օլտուզճա ժը սէ Թու տա ալբբլմ, էյ ճիտտէն սէօյլէմէլի՝ ժամանակըն բէսիմլէրի տահա պէբբահ, տահա գեղարուեստական պուլուլօբբլմ: Էֆէնտիմ, կազէթայբ աւտըն մը, ուճտան ուճա օգու: Մարդ կը կշտանայ, կը յափրանայ կարդալով: Պիզիմ չօճուզլարա տէմիշիմ. «Ժամանակը գալուն պէս վեր բերէք»: Սապահ կէօզիմ աչար աչմաղ, մուճէրբէտ էն էվէլ սիզլին խմբադրակահնը, յետոյ ազգայինները, քաղաքականները, ներքինները անպատճառ ծայրէ ծայր պլաի կարդամ: Չկարգացած օրս պիլիբլին քի իշթանբլ գաչար, բան մը պակաս ըլլալը կը հասկնամ: Օ պիր կազէթայբ քաբունըն էօնիւնտէ հաֆթալարճա տուբուշ օլուր չօզ կիւն իւսթլէրինէ պիլէ պագմամ: Աղասաւաւրսը մը օգուլայբլմ. ուճտան ուճա ազատ սէր, ընկերվարութիւն, ազգակործան սկզբունքներ, սիւթիւնլէր՝ հէփտօլմա, ատենախօսութիւն, պատուաւոր ազգայնոց վրայ թուք ու մոլը, խժբճանք էֆէնտիմ, ամօթ չէ

Կարապետեան Բիւզանդիոնի խմբագրատան մէջ

Պղաճկ դառնակներ մը կտրելով Կարապետեան ինքզինքը կը գտնայ Բիւզանդիոնի խմբագրատունը։ Սանդուխներէն կը սկսի բարեւել, անշուշտ բաղրիքները չփոթելով մարդկային դէմքերու հետ։ Արդէն նորանցքին մէջն է։

— Վա՛յ, Աշոտ էֆէնտի, եաշա եաշա, նէ կիւղէլ եաղբօրալնըդ, պրաւօ՛։ Բանաստեղծ օլտուղունըդ պիւլիւր իտիմ, ֆաքաթ երգիծարան օլտուղունը պիւլմէղ իտիմ, պրաւօ՛ Բօլ Հարսուէնին արժանաւոր յաջորդը օլտունուդ, թէպէր էր իտէրիմ։ Վա՛յ, Պարոյր էֆէնտի, իֆթիխար իտէրիմ շտիրտիմ օլտուղուն իշին, դաթէն մէքթէպտէ տէր իտիմ ողբացեալ Պէրպէրեան էֆէնտիէ, «Պարոյր պապալնըն արժանաւոր յաջորդը օլաճադ»։ Օ տա հազ վերէր իտի «Պարոյրը մենէ է» տէր իտի, շէօյլէ պաշը հպարտ մը տնկած, լոյսերու մէջ պառկը։ Օ նէ կիւղէլ ընկերաքանական յօդուածլար եաղբօրալն, պրաւօ՛, մանաւանդ սա ֆրանսական գործադուլին վրայ ի՛նչ հիանալի գրած էիր և սրչափ ալ արդարացի էֆէնտիմ, ընկերակարութիւնը մահացում տէմէք տէր, ասիկա հասկցնելու է մեր գիտակիցներուն. օնկար քէնտիլէրինի ժլնէվաէ սայրեօրլար. էֆէնտիմ, տեղական պահանջները ուսումնասիրելու է։ Մեր միջավայրին համար սօսիալիզմը աղէտ է, աղէտ. հոս գործարան չկայ գործադուլ կը հանեն, աշխատելիք բան չկայ բանթող կը հանեն...։ Պէր տա Ագասսմարս չըգմըշ երկաթուղիի գործաւորներուն բանթողը մէթ իտիյօր. սապօթաթ իթմիշլէր, երկիրը աւերակ իտիյօրլար, պէտք չէ՞ր դատապարտել. մատու ի՛նչ ալ աղէկ վերքին վրայ դրեր էիր. եաշա՛, եաշա՛, գալէմինիդէ գուվէթ. ատէթա միլլէթի միշնէթտար պրա-

գըյօրալնըդ։ Վա՛յ Տէօքմէճեան էֆէնտի (Բիւզանդիոնի առաքմանյ պաշտօնեան), Բօսթանէ նազըր օլմայա շայէպթէսին։ (Կարապետեան Տնօրէնութեան սենեակը կը մտնայ) Վա՛յ Բիւզանդ էֆէնտի, մաշալլա՛, մաշալլա՛ կաղէթան հոյակապ, հիանալի ուղղութիւն, չիմտի օնու սէօյլէյօրալն։ Միշտ բաժ եմ և մեր տղոյն ալ միշտ կը խրատեմ. «Բիւզանդիոնը յաղթական կոթող մըն է. իր վրայ եղած յարձակումները արհամարհանօք կը դիտէ։» էֆէնտիմ, մեղք որ այս պղտիկ Աղգին մէջ գանուեր էք, Անգլիոյ մէջ ըլլալու էիք որ ձեր արժանիքը դնահատուէր. Թալգին խմբագրատան օլմագ հազգընըդ բար։

— Է՛հ, փառք տանք, տա Աղգին մէջ ալ դիւք մը ունենալն ալ մեծ պատիւ է։

— Այսինքն թէ, էֆէնտիմ, ինչո՞ւ այսօր Անգլիոյ երմտական նախարարը չըլլայիք։ Եօք էֆէնտիմ եօք, ույարլնըդ եօք. անկեղծօրէն, եղբայրաբար սէօյլէրիմ պունու։ Շիմտի ֆասիմէ աէ տէալմ քի իպրէթ ալն օնտան։ Սէսիմ եէթշտիյի եէրաէ պալլըրլարմ «Քէշեան էֆէնտի Անգլիոյ Վարչապետը ըլլալու ամէն արժանիք ունի», հագիգաթտա պու տըր։

— Նէ եաքայօրալնըդ պագալնմ։

— Էֆէնտիմ, փառք տեառն, շատ գո՛հ ենք. գըպլոցնիս տեղ չկայ, գաշուլարը գարայաճաղ արթըր, քաղմ սաքաարը կիպի թըքաք շակիրտ կէլիօր, ֆիքըրմիդ պիւր իքի արաիէ տէրօր ինչա իթտիմէք տիր, գիշերօթիկներու համար։ Կը յաջողինք կոր էֆէնտիմ...։

— Պէրպէրեանը ի՛նչ վիճակի մէջ է. մեղք է տղոց. անոնք ալ գո՛հ են. աֆէրիմ, Օննիլը, Շահանը ի՛նչ շուտ հասան, հօրերնուն տեղը բռնեցին. աֆէրիմ։

— Ոչ ենթադրուածին նման կարծեմ. այսինքն թէ

անունըընչեմ կարծեր որ մեզի պէս առատ և ընտիր
ըլլայ. դասերն ալ մենէ շատ ետք կուգան կարծեմ թէ:

— Ի՞նչ անունդ կուտաք կոր, նայիմ:

— Էֆէնտիմ, Սղերդտէն միսք գօգուլու գուրեռք-
եաղը կէթիտտիրիյօբըմ, գըշլըգ սօղանըմը Ռօտոսթօ-
տան կէլտի տանա էվէլքի կիւն, Պայպուրթտան կիւղէլ
մանտա էթի, Պալքանլարտան քաշէր բէնիրի, Այվա-
լըգտան զէթին եաղը: Լիուլի կը կերցնենք կոր տղոցը:

— ... Կըմարսնէն կոր տղաքը:

— Էֆէնտիմ, սարսափելի որկրամով, մաշալլան, գա-
ղանը տա պէրապէր եռտաճաղար:

— ... Համով ըլլալէն է: Տէսէսէ սէնի քիւլ իւս-
թիւնէ օթուրդտուրաճաղար:

— Վալլանի պէօյլէ:

— ...:

Կարապետեանին աչքին կը դարնէ որ Արշակ Ալ-
պօյաճեան անկիւնը նստեր է:

— Վայ պիղիմ Արշակ էֆէնտի տէ պուրատա ըմըշ:
Զեռքդ դալար, սքանչելի կը գրես կոր: Բաթրիյի կիւ-
ղէլ տօնաթմըշ ըտըն: Էֆէնտիմ պիղիմ Արշակ էֆէն-
տի տէշէթ. գալէմընտէն գան ֆըշկըբըր. պուալօ,
պուալօ՝. օրինական փաստերով կը ջախջախէք կոր:
Էֆէնտիմ երեւոյթանութեան ամէնէն արժանաւորը
դուք է. (Քէչեան էֆ.ին դառնալով) Սահմանադրու-
թիւնը կլեր է, պիրատէր:

Յարութիւն էֆ, Սանտալճեան (խմբագիր) պահ մը
Տնօրէնութեան սենեակը կ'երևայ: Կարապետեան ան-
միջապէս ոտքի ցատկելով.

— Վա՛յ, պիղիմ էսկի տօսթումուդ: Մօտաւորա-
պէս 20 տարի է որ կը ճանչնանք զիրար: Նէ իսէն օ-
տուն: Տայմա մեղու կիպի չալըբը, է՛ն սէվտիյիմ
խմբագիրէբտէն պիրի տիր, էֆէնտիմ, գալէմընտէ,

թէքճէմէսինտէ պիր լէգէթ վար: Կը չնորհաւորեմ, կէնէ
պիր պիրինիզի պուլմըշսընըգ Քէչեան էֆէնտի, էսկի է-
մէքտար. հէ՛յ կիտի էսկի կիւնէր, պաղէն Արեւելտէ
կէչիրտիյիմիզ կիւնէրի հաթրըմա կէթիրիյիմ:

Կարապետեան խմբագրատան ըզոր աշխատաւորնե-
րուն ալ առանձինն որպիսութիւնը հարցնելէ ետք —
... տէմըբաթ մարդ է վերջապէս — դուռնէն դուրս
ելլալու կը պատրաստուի՝ երբ Յ. Ալփիար ներս մանա-
լու համար կը հրէ դուռը.

— Օ՛, բարտօն, Կարապետեան էֆէնտի, կէօրմէտիմ.
պուրտա նէ՞ իշին վար:

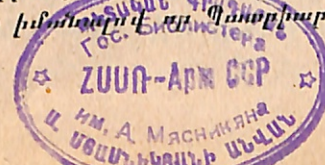
— Էֆէնտիմ, հէր եէրտէ իշիմիզ վար. տօսթլարը-
մըզ կէօրմէյէ կէլմըշ իտիք:

— Կարապետեան էֆէնտի, ճեր դպրոցն ալ գիտա-
կիցները ոտք ելեր են: Աս ի՛նչ խաղքութիւն է. ամէն
տեղ ալ քիթերնին խօթեցին: Մարդ որչափ զգուշաւոր
ըլլայ նէ այնչափ ալ գլխուն կուգայ: Իշթէ դուն,
խտրընճայի վրայ կոխելու սայղը կ'ընես, Ալպտնաճան
յեղափոխութեան պէս բան մը գլխութ բաթլամիշ ե-
ղաւ...:

— Ամա էֆէնտիմ պիզ նէ՞ եաբադ, ակաջնէն
բռնելնուս պէս դուրս նետեցինք: Եաղմա եօ՛ք, պիզ
էօյլէ ընկերվարական մընկերվարական սպամայըզ: Զին-
ուորական կարգապահութիւն, ա՛յս է մեր նշանա-
բանը:

— Աֆէրիմ Կարապետեան, չօգ պէյէնտիմ, օ պիր
կակալախլար տա իսրէթ սղընլար:

— Փէք տօղրու: Ամմա պիզ վազիֆէմիզի ունութ-
տուք. չիմտի Բաթրիքանէյէ կէլիյօրտըմ, խասսէթէն
թէպրիք իթմէյէ, կը չնորհաւորեմ, անկեղծօրէն շատ
գոհ եղայ իմաստըմէս: Պատրիարքարանի ֆրանսերէնի

քարտուղար եղեր էք . ամէնէն պատուաւոր ընտրութիւնն է այս . հիմա ճակատնիս բաց կրնանք դեպքստուանները նամակներ գրել . յատկապէս պիտի շնորհաւորեմ Ս . Պատրիարքը որ այսպիսի շատ արժանաւոր ընտրութիւն մը ըրած է . էֆէնտիմ , ֆրանսերէնը ֆրանսացիէն աղէկ գիտէք :

— Ձեր ազնուութիւնն է :

— Ո՛չ էֆէնտիմ , առ ա՛ս է , իրողութիւնը կ'ուրացուի՞ միթէ : Տեսանք ձեզի հետ չափուելու ելլողները : Ժամանակին գրածներուն կարեւորութիւն իսկ տալ չարժեք , նախանձութիւն , էֆէնտիմ , նախանձութիւն : էֆէնտիմ , ի՞նչ ալ սքանչելի կը գրէք կոր . մերինները չեն հասկնար կոր . ամէն տեղ ըսեր եմ որ «Ալփիար էֆէնտիմն գրածներուն մէջ խորունկ բարոյական կայ , բայց մեղք որ պէտք եղած դատողութիւնը կը պակսի մեզի , անոնցմէ չինիչ դասեր հանելու համար :» էֆէնտիմ , մեր վարժարանին մէջ իբր բարոյացուցիչ ընտիր հատուածներ՝ Ընթերցանութեան դասին ժամանակ ձեր գրածները կը կարդանք կոր . աղոց բարոյական մակարդակը զգալապէս բարձրացած է , ասիկա ակնհայտ է :

— Տէմէ պէ . . . :

— Այո՛ , այո՛ , կատարեալ ճշմարտութիւն է :

— Անանկ է նէ երթամ կրօնական ժողովին ըսեմ որ եկեղեցական բարեկարգութեան ծրագիրին մէջ իմ անունս ալ սուրբերուն եւ նախապկաններուն տեղը դասեն . . . :

— Հայհայ՛

Կարապետեան Օրմանեան Ս . ի բնակարանին մէջ

— Է , Պետրոս էֆէնտի , ի՞նչ կը խօսին կոր դուքսը մեր վրայ :

— Ի՞նչ պիտի խօսին , Սրբազան Հայր , չարաչար կը զղչան կոր , «Ազգը իր ներկայ տաղնապէն անհկա մինակ կրնայ ազատել» կ'ըսեն կոր , ամէն Հայ պատրիարքական աթոռ ձեր վերագարձին սրտանց փափաքող է : Մէկ հատիկ էր , մէկ հատիկ էր : մե՛ղք , յարգը չգիտցանք կ'ըսեն կոր , ո՛ւր անոր վարչագիտութիւնը , կորովը , դիւանագիտութիւնը , ո՛ւր ասոնցը կ'ըսեն կոր : Եւ արդարեւ , Սրբազան Հայր , Ձեր Ամենապատուութենէն դատ ո՞վ կրնար տասներկու տարի այնքան սքանչելի կերպով վարել Ազգը . Աստուած մի արացէ , եթէ ուրիշ մը ըլլար՝ չարդ ալ կը պատահէր , բայց դուք վարպետութեամբ կըրցաք գործածել Համիտը , և անոր կատարութենէն ազատել Ազգը : Ուրանա՞նք այս ճշմարտութիւնները , Սրբազան Հայր : Օր պիտի դայ որ Ազգը միաբերան «Օրմանեան ի Գա՛հ , ի Գա՛հ» պիտի պոռայ :

Օրմանեան քա՛հ քա՛հ կը սկսի խնդալ :

Կա ապետեան կամուրջին վրայ

Կարապետեան դպրոցին մէջ ծագած գիտակից շարժումն առթիւ լուսաբանութիւններ տալու կամ «արտայայտուելու» համար կ'երթայ Աղասաւմարտի իրաւաբանութեան : Կամուրջին վրայ կ'հանդիպի Արիկ Մու-

պահեաճեանին, որ ոտքի կոշտերէն տառապող մարդու մը զգացչ քայլերով կ'ուղղուէր դէպի Ղալաթիոյ Խորհրդարանը:

— Վայ Աբիկ էֆէնտի, նէրէյէ պէօյլէ:

— Խօբօքդաբան կ'երթանք կոր, էֆէնտիմ, Վարչութիւնը նիսառ աշի, անդամ մը պիտի տեսնամ:

— Կիւզէլ, էֆէնտիմ, կիւզէլ: Պապօ՛, ձեր հմտալից տեսութիւնները ախորժանօք կը կարգանք կոր: Փագաթ տէրա ռմըլ տըր տէյէճէյիմ. իմզալամայօրսընը:

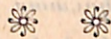
— Էֆէնտիմ, առ ի համեստութիւն, չարժեր:

— Ի՞նչ ըսել է չարժեր. եօ՛ք, օ գատար մահճու պիյէթ իօթէմէզ Մուպահեաճեան էֆէնտի: Ազիզ տօսթումըդ էնիշթէ էֆէնտի՝ նասըլ տըրլար (Կուրտիկեան էֆէնտիին կ'ախարհէ): Մէկ հատիկ, մէկ հատիկ է Ազգին մէջ: Եա պիզիմ սէոկիւլիւ Կարապետ էֆէնտի Խաչատուրեան նասըլ պագալըմ: Էֆէնտիմ, Ազգ. Պաարիարքաբանին սիւնը, քիւթիւկն է: Ո՛չ ոք իր տեղը կրնայ բռնել. Խաչատուրեան էֆէնտի իսթիֆա վէրաի՛ մի, Բաթթիգհանէյի գարամալը, պաշգա չարէ եօգ: Անոր պէտ ամենայնի տեղեակ, լեզուագէտ, փորձառու, ազգաճէր դիւանապետ ո՛չ եկած է և ո՛չ ալ կրնայ գալ. ամենքս ալ ասթիւեբով կրնանք աշակերտիլ իրեն. ծովածաւալ հմաւթիւն ունի էֆէնտիմ:

Կարապետեան հրաժեշտ կ'առնէ Մուպահեաճեանէն, որ Գաթաքէօյի պօղաչաճիին խանութը կը մտնայ: Պետոս էֆէնտին հազիւ քանի մը քայլ առաջ կ'անցնի, երբ Միւռն էֆէնտի Զաքարեան, Կարապետ էֆ. Պաչատուրեանին օղնականը՝ կը բարեւ դինքը:

— Վայ, Միւռն էֆէնտի: Ի՞նչպէս էք նայինք: Էֆէնտիմ, ա՛լ Կարապետ էֆէնտիի թէքեաիւտ իթսին-

էր, կէլտինիզ եէթիշտինիզ: Էֆէնտիմ, օնլարըն վագթը կէլտի արթըգ. Եէնի ճամիտէ արդունալ պիլէ եաղամաղլար, էսկի ուսուլ, մամիկիս շէյլէրի: Մաշալլահ, սքանչելի կերպով կրնաք տեղը անցնիլ, ձեր արդար իրաւունքն է: Էֆէնտիմ, հաթըր կէօնիւ տէվրի կէջմէտի մի տահա:

Կա. սպետեան Արեւելի խմբագրատունը

Կարապետեան կ'խորշի որ քանի՛ որ ճամբուն վրայ է Արեւելին խմբագրատունը, խելացութիւն է անգամ մը երեւալ, բարեկամական թուլցած կապերն ամրապնդելու համար: Սանդուխներուն վրայ կ'անդիպի Գրիգոր Թորոսեանին որ գրաշարներուն սենեակը կուգար, Պատրիարքարանէն բերած հունձքը թափելու համար:

— Վայ Թորոսեան էֆէնտի, ի՞նչպէս էք նայինք: Սքանչելի էֆէնտիմ, սքանչելի, հէր քէս Հի Հին իւսթիւնէ տիւշմիւշ, մանանայի պէս կը լափեն կօր: Շատ սրամիտ կը գրէք կոր, պապօ՛, կատարեալ Պարոնեան, էֆէնտիմ, կատարեալ Պարոնեան, ապրիք, ինքզինքս հպարտ կը զգամ կոր որ Պարոնեան մը ունինք հիմա: Եւ էֆէնտիմ, բարօյական կայ ձեր գրածներուն

մէջ, կրնաս համարձակ տունէդ ներս մտնել թերթը : Ապրիլ, իշտէ պու եօլտան շաշմամալը :

Կարապետեան ժանդուխներէն վեր կ'ելլայ խմբագրութեան սենեակը, ուր իրմէ վայրկեան մը առաջ մտած էր Երուսաղ. Օտեան, ուխտի գոլորշիով լեցնելով մթնոլորտը :

— Վայ Օտեան էֆէնտի, կեցցենս, կեցցենս, յաւե՛րժ կեցցէ . . . :

— Տահա միտքէդ չէ՞ ելեր հին ֆրագներդ . Խորգայի Շէրիֆին ուղե՛րձ կուտաս կոր Համլտին :

— Չօգ թօհաֆսն, Օտեան էֆէնտի, հէման լաթիֆէյէ պաղլարսն : Պաւլօ՛ Օտեան էֆէնտի, ձեռքդ դալար, Պարոնեանէն շատո՛նց անցար. պէնտէնիդ Արիստոփանը, Մոլիէռի ուճտան ուճա օքումլշըմ, սօղբուսնը սէօյէմէլի՝ սիդ օնլարտան կէշտինիդ : Ծապլվարն ուշարը եօգ տըր : Կեցցենս, ի՛նչ սրամիա հեզնութիւն պարոն Գիտակիցներուն վրայ. գրեցէ՛ք էֆէնտիմ, գրեցէ՛ք, Ազգը ձեզի հետ է : Երգիծանքը, ինչպէս ըսած է Պուալօ, ամէնէն ազդու քննադատութիւնն է, հետեւաբար, ժողովուրդին միտքին վրայ ձեր հրաշակներունը շատ խոր տպաւորութիւն կը թողուն կոր. վէ զաթէն պու կուսակցութիւնլարն էօմրիւ տա եօգ տըր, կէօրիւնիւյօր : Ազգը յաւէտ երախտապարտ է ձեզի, հաւատացէք : Սա Վաամեանը ի՛նչ աղուոր լուացեր էիր. «պուրղո՛ւ» հէ, սօփատան նէ՛ հապեր : Հրաշալի էր, հրաշալի : Արեւել կէլաթ մը էվէ, քարանքաբանա, պիղէ սրբա պիլէ գալմայօր, մէճպուրի իթիշէր տանէ ալաճաղըզ չարէ եօգ :

— Չելլաս թօր նետես :

— . . . :

— Բօհեաք մը կը խմցնես :

— Էֆէնտիմ, քօհեա՞ք մը ի՛նչ է, տակառ մը խըմցնեմ, հէլալ ըլլայ, բիւրիցս արժանի էք :

— Չէ՛, տակառ մը չեմ կրնար : Հայտէ էրթանք :

— Էֆէնտիմ, ամենայն սիրով, բայց ստիպողաբար Բերա պիտի ելլամ :

— Ազատարսի՛ն :

— Էֆէնտիմ, այագլարըմ գըրըսըն, ո՞վ ոտք կը կոխէ հոն, չըլտըրըմ մը : Ո՛չ, Օթթօ Բայլին պիտի երթամ, Բիրէրթի քարտէսին համար սիրարըշ վէլտիք տէ . . . :

— Է՛ երթաս բարով :

Կարապետեան եւ Սապանգիլ

Կարապետեան Եիւքսէք Գալտըրըմիւ և Թէփէ Պաշիի ճամբով կը հասնի Ազատարսին խմբագրատունը : Դիտմամբ ուղեգիծը ցոյց տուի, բացառութիւն մը չըլլալու համար թերթերուն սիրական սովորութեանէն, որով քարափէն մեկնող կառքերու թափօրի մը ո՛ր պոշտայէն, ո՛ր փոշոցէն, ո՛ր թէքքէին քովէն անցնելով Պատրիարքարան հասնիլը անպատճառ կ'իշեն :

Իզմիտ Օթէլին առջև, Պ. Սապանգիլի կը հանդիպի որ էվօլիւցիօնին և բէվօլիւցիօնին տարբերութիւնը կը բացատրէր երկու նորապսակ Ս. Դեմոկրատներու, Հէկէլէն փաստեր ողողելով :

— Վա՛յ պարոն Սապահգիւլ, Հնչակեան մեծ տրիբուն, նէ՛րէյէ պէօյլէ : Սքանչելի, սքանչելի կը խօսիք կոր, մեր աղոցը բերանը կեցած չունի հիացում յայտնելէն . սօխա՞կ է ի՞նչ է, էֆէնտի, կ'ըսեն կոր : Ազգը յաւէտ երախտապարտ է Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան, որովհետեւ անիկա՛ էր Ազատութիւնը բերողը . տիւնեալար տուրտուգճա այս ճշմարտութիւնը պիտի հռչակենք, ո՛չ ոք կրնայ ուրանալ ասիկա, Աւետարանին ըսածին նման՝ «Եթէ դոքա լռեսցեն քարինք աղաղակեցեն» : Դարբինեանի՞ մը մնացեր է ճակատիլ ձեզ նման հզօր գործիչի մը դէմ . ի՞նչ անխմստ փաստեր, մարդ իր ծիծաղը չի կրնար բռնել :

— Ես զարմանում եմ որ այս խօսքերը կ'արտաբերին ձեր շրթունքներից . չէ՞ որ դուք էլ դաշնակցական շարքերի մէջ էք, և վերջերս էլ մի սգահանդէս էիք կազմակերպում Թօփչեանի յիշատակին :

— Ո՛չ էֆէնտիմ, ո՛չ, թիւրիմացութիւն կայ . մենք պատրաստ ենք ամէն վայրկեան Հնչակեան նահատակներու յիշատակին ալ սգահանդէս ընելու : Թօփչեանին համար աղաքը ըսին որ Խանասորի կռիւին մէջ սպաննուած է, և այդ ջարդին տարեդարձը ըլլալուն մենք ալ դէմ չկեցանք հոգեհանգստեան պաշտօնի մը, բայց էֆէնտիմ, տուէ՛ք մեզի Հնչակեան հերոսներու անուններ՝ այս դիշերունէ իսկ սգահանդէսի սկսինք, մատէլ մէմունիյէ :

— Ժիրայրը ունինք :

— Պիղիմ Սիմօն Զէօմլէքճեան մը :

— Ո՛չ, ո՛չ, Ժիրայր, որ կախաղան ելաւ Եօզղատի մէջ :

Կարապետեան անմիջապէս յուշատետրը կը հանէ եւ

արձանագրելով Ժիրայրին անունը, քանի մը էջ կը լեցնէ նահատակներու անուններով :

— Վստա՛հ եղիք պարոն Սապահգիւլ, այս գիշերունէ իսկ կը սկսինք սգահանդէսին . պիը նութք տա պէնտէնիդ իրատ խտէրիմ, ներքողելով Պ. Ժիրայրի գործունէութիւնը, և իր կեանքէն ամէնուս քաղելիք դասերը . միայն թէ ո՛ւրտեղ կախուեցաւ ըսիք :

— Եօզղատ :

Կարապետեան խորհելով որ Եօզղատի վրայ գովասական մ'ալ կցելով իր ճառին, կրնայ քանի մը գիշերօթիկ ալ ապահովել նոյն քաղաքէն, ուրախ զուարթ կ'երթայ Ազատամարտին օֆիսը :

Կարապետեան Ազատամարտի խմբագրատան մէջ

— Վա՛յ Պարոն Վռամեան, կեցցեն, գրիչ չէ՛ սուր, տէ՛չէթ . ի՞նչ սրամտութիւն . էֆէնտիմ համ հոտ կայ : Առտուան Տոմսերնիդ կարդալով պարզապէս վայելք կը զգանք կոր . թո՛ղ Օտեան ուղածին չափ պաղ պաղ ակնարկութիւններ ընէ, էֆէնտիմ աքլը քէչէլէնմիշ խապիթօտան : Նէ տա եարսա նաֆիլէ . տմէնուն ալ ըսած եմ որ Պարոն Վռամեանը Ազատամարտին աղը պղպեղն

է: էֆէնտիմ, կ'աղաչեմ, մեր վարժարանին խնդիրը խեղաթիւրուած էր. մենք կուսակցութեանց գոյութեան ի սրտէ փափաքող ենք և քանիցս յայտարարած ենք մեր այս անկեղծ համոզումը. առանց կուսակցութեան ազգ չըլլա՛ր. ասիկա աւետարանական ճշմարտութիւն մըն է. քանունը մուգատես տիւր: Նոյնպէս ամենաջերմ փափաքող և սատարող ենք Ուսանողական Միութեանց գոյութեան. բայց, էֆէնտիմ, մեր վարժարանին մէջ զեռ կանխահաւ համարեցինք այսպիսի Միութիւն մը, որովհետեւ տեսանք որ աւելի քայքայում քան թէ շինարար գործ մը պիտի ըլլայ, եղած փորձառութիւնը պակսելուն: Եւ մենք չենք ուզեր որ Միութեան վրայ գէշ զաղափար կազմուի անփորձութեան երեսէն: Ապա թէ ոչ մենք ալ բարձրաբարբառ կ'աղաղակենք որ Միութեան մէջ է Ազգին փրկութիւնը, մրնաւանդ Ուսանողական Միութեան մէջ, որ Ազգին վաղուան սերունդն է: Վա՛յ պարոն Գեղամ Բարսեղեան, մաշալլա՛հ: Ամէնէն աւելի համաւերած գրագէտներէս մէկն է պիղիմ պարոն Գեղամ. քէնտի հալինէ, լուրջ, ծանրախոհ, ազգասէր երիտասարդ մը: Արդէն ապագան երիտասարդութեան է: Կիւլ կիպի գալէմի վար. մեր գրական բուրաստանին վարդերէն է պիղիմ պարոն Գեղամ. կեցցե՛ս, կեցցե՛ս: Վա՛յ պարոն Համբարձումեան տա պուրտա ըմըշ, կիւլ գէլ, կիւլ գէլ, ատէթա պիր փեթակ. կանխահաւ իմացականութիւն մըն է պիղիմ պարոն Համբարձումեան, չօճուգըղընը պիլիբիմ, մաշալլա՛հ, նե՞ տա չապուգ եէթիշտի. ի՛նչ լուրջ տեսութիւն մըն էր Խորհրդարանին ծրագիրներուն վրայ գրածներդ. պիղիմ Համբարձումեան եարընքի մէպուս տըր: Պարոն Ակունի՛, կէլ պագալըմ, նե՞ եաբըյօրսըն, ատէթա տէրօբլան տըր պիղիմ Ակունի: Բաթրիքիսանէտէն Խորհրդարան, մե-

զու կիպի պիր չիչէքտէն օ պիր չիչէյէ գօնույօր. ապ-բէք, ապրիք, Ազգը քեզ նման ժիր մշակներու պէտք ունի:

Դպրոցին մէջ

— Կեցցե՛ս Երուանդ էֆ. (Տէր Անդրէասեան), կեցցէ՛, նե՛ կիւլգէլ քաղաքական տեսութիւնլար եազըյօրսըն, կեցցէ՛, ատէթա Պիղմարք: Եւ, էֆէնտիմ, շատ հեռուները և ճիշտ կը տեսնաք կոր, պուս՛վօ: Դիտած եմ որ Թանին խմբագրականները միշտ ձենէ ներշնչուած են. էֆէնտիմ, Պրանսըղլար պիլէ սիզտէն խթիֆատէ խալյօրլար. պուս՛վօ. արդար հպարտութիւն մը կը զգամ կոր անկեղծօրէն: Էֆէնտիմ, ազգային տեսութիւններդ խըյախ են. պողպատեայ գրիչ, տօքանտըմը պիր եէրէ՛ երքըյօր, կեցցէ՛:

— Գա՛լ լիցի:

— Բարե՛ւ Պետրոս էֆէնտի:

— Վա՛յ, Աստուծու բարին, նէրէյէ պէօյլէ:

— Ի՛նչ կ'ընէք կոր նայինք:

— Էֆէնտիմ, ի՛նչ ընենք, ո՛ր գործին որ ձեռք

ղարկինք յաջողեցանք, դասագիրք չինեցինք՝ յաջողեցանք, ուսուցիչ եղանք՝ յաջողեցանք, Պետական կորհրդոյ դատական ճիւղին նախադատ ատեանին օգնական եղանք՝ յաջողեցանք, բառարան չինեցինք՝ յաջողեցանք, աղջկանց դպրոց բացինք՝ յաջողեցանք, մանչերու դպրոց բացինք յաջողեցանք, լրագիր հանեցինք՝ յաջողեցանք . . . :

— Ձեր վաղուան ծրագիրը ի՞նչ է արդեօք, մենաշնորհներ առնելու միտք չունի՞ք :

— Այլահա՛ պիլիր, բայց պիտի յաջողինք վստահ ենք :

— Պէրպէրեանը ի՞նչ կ'ընէ կոր :

— Պիլմէմ վալլահի, բայց գլեցինք անցանք, արդէն Հոգեբանութիւն տէրսի վար ըսը, օ տա մէրհում Պէրպէրեան պէրապէր կէօթիւրտիւ, պիզտէ Մագիստրոս Թօփճեան վար :

— Բայց Պէրպէրեան վարժարանին համար լուրջ է կ'ըսեն կոր, կուսակցական խնդիր մընդիր չկայ :

— Էֆէնտիմ, պիզտէ տա հօք, քօյ վէրմէյիզ : Պիբ ֆիլիզ կէօրտիւք կէօրմէտիք հէման արմատախիլ ետփտըզ :

Փարա 40 փարա

22938 - 22947

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0552364

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0552363

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0552372

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0552362

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0552367

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0552361

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0552366

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0552360

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0552365

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0552359

